

Hudební elegán

Antonín Gondolán

ZASTUPOVÁN OSA
OD 1970, V DATABÁZI
MÁ REGISTROVÁNO
166 HUDEBNÍCH DĚL

Ve slovenské obci Brutovce (Spišské Podhradie) se narodil 13. června 1942. V hudbě je samouk (až na čtyři roky strávené na Pražské konzervatoři), do obecného povědomí vstoupil jako člen doprovodného souboru Karla Gotta a posléze jako člen sourozenecké Skupiny bratří Gondolánů, kde vedle něj působili pianista Vojtěch, kytarista František a bubeník Jiří, posléze se přidala coby zpěvačka i sestra Věra. Činnost souboru uzavřelo náhlé úmrtí Vojtěcha Gondolána během koncertu v Brně a také skutečnost, že Věra Gondolánová zanechala pěvecké činnosti. Známe se přes půl století, proto si tykáme.

TEXT: MILOŠ SKALKA

Považuješ za svého objevitele kapelníka Gustava Broma, jak se traduje? Co tvému objevení v jedné z brněnských kaváren předcházelo?

To, co umíme, máme od Boha. Ale za toho, kdo ve mně něco ve smyslu hudebnosti objevil a něco mě naučil, považuji tatínka. Byl skvělý houslista a jednou přinesl domů starý kontrabas, na kterém jsem svou hrou překvapil nejen celou rodinu, ale také všechny další, včetně pana Broma. Účinkování v brněnské kavárně ale předcházelo mé hraní na kontrabas a další nástroje – u rádia. Poslouchal jsem dobové písně, hlavně jazz, co jsem náhodně naladil na různých stanicích. Takových umělců, jako byl Gustav Brom, kteří vám dají podobnou příležitost, je ale obecně – a zejména na dnešní poměry – opravdu hodně málo.

Po roce v Orchestru Gustava Broma jsi ale přesídlil do Prahy.

Co tě tam táhlo? Mimo jiné také studium na konzervatoři?

Odchod z Brna do Prahy měl několik důvodů. Především to ale byl věk mých přátel, se kterými jsem chtěl spolupracovat. V kapele u Gustava Broma jsem se totiž cítil jako jejich dítě – když jsem tam začínal, bylo mi patnáct. Sám pan Brom mi řekl, že mi Praha jako muzikantovi nabídne více příležitostí. Faktem je, že v Praze začala nejen moje dlouholetá spolupráce s Karlem Gottem a bratry Štaidlovými, ale hlavně naše skoro celoživotní spojení.

Hostoval jsi ve Studiu 5 kontrabasisty, kapelníka, skladatele a aranžéra Luďka Hulana, hrál s Orchestrem Ferdinanda Havlíka v Semaforu, v Divadle Na zábradlí s triem Míši Poláka. Jaká to byla doba?

Tehdy se umění a showbiznys hodnotily jinak než dneska. Člověk musel opravdu něco umět, jinak by se neuživil, neplatilo

takové to dnešní „kamarádství“. Luděk Hulan byl v té době snad ještě populárnější než Gott. Byl také tím, kdo talentovaným zpěvákům či hráčům velmi pomáhal se prosadit. Pod jeho vedením to byla hudební škola pro každého, kdo se o hudbu zajímal. Míša Polák byl skvělý klavírista a poutalo nás veliké přátelství. Možná i proto, že jsme ani jeden nehráli z not. Pendloval jsem mezi Semaforem a Zábradlím. Společnost divadelních kolegů byla pro mě zásadní už tím, že to všechno byli slušní, vzdělaní a inteligentní lidé, kteří si navzájem přáli. Václav Havel, Jan Grossmann, Ivan Vyskočil, Jiří Suchý, Ferdinand Havlík, Ladislav Fialka a mnozí další si nezištně pomáhali, aniž by je třeba na chvíli napadlo, že si tím vlastně budují konkurenci.

V roce 1965 jsi ze Semaforu přešel s Karlem Gottem do Divadla Apollo. Tam jsi nejen hrál v divadelní kapele, ale přispíval i jako zpěvák a skladatel. Byla právě tohle doba,

Antonín Gondolán se svými sourozenci, foto: archiv Antonína Gondolána

kdy ses začal výrazněji prosazovat jako autor a zpěvák? Jaké své písně v téhle souvislosti připomeňš?

V roce 1965 jsme společně s Apollem založili divadelní kapelu. Mirek Klempíř hrál na klavír, později po jeho těžké autohavárii usedl k pianu Rudla Rokl, Hanuš Berka byl saxofonista, Jiří Kysilka seděl u bicích, Láďa Štaidl hrál na kytaru a já střídal basovou kytaru a kontrabas. V tomhle obsazení jsme absolvovali zahraniční angažmá jako Las Vegas, Montreal, Berlín nebo Stockholm, což byly v podstatě začátky hvězdné kariéry Karla Gotta a dalších osobností naší populární hudby. Nejvíce mě těší, že si tehdy nikdo z nás nehrál na celebrity. To nebyla jenom doprovodná kapela, to bylo přátelství a touha po kvalitní muzice. V té době jsem byl více muzikant než zpěvák. Tím jsem zkoušel být až potom. Není důležitější doba, než když si mladý umělec uvědomí své autorské možnosti a dostane příležitost je uplatnit. Proto vznikly moje různé spolupráce,

ze kterých se zrodily úspěšné písně jako Evo, Čekej a neplakej, Šalali a samozřejmě Matka umiera. Romskou písní Duj duj jsem zase prospěl Karlu Gottovi, ale další jmenované mi výrazně pomohly i v mé mezinárodní kariéře.

Pro každého z nás bylo hostování v Las Vegas především velkou zkouškou. V popové branži asi neexistovala v té době větší.

Prý tě v Las Vegas chtěl pro svůj doprovodný orchestr získat Frank Sinatra...

Pro každého z nás bylo hostování v Las Vegas především velkou zkouškou. V popové branži asi neexistovala v té době větší. Netuším, jak je tomu dneska, ale ve druhé polovině 60. let bylo Las Vegas střediskem těch nejvyšších zpěváků, sólistů a skupin. Nevím, jak by se zachoval hráč na hudební nástroj, kdyby byl osloven takovou veličinou, jakou byl Frank Sinatra. Ono „pozvání“ zřejmě vyplynulo z jam session, kde jsem si zahrál s kapelou Raye Charlese. Tehdy se totiž jejich saxofonista nechal slyšet, že pokud jsou v Československu takoví hráči, pak mezi námi není žádný rozdíl... Nedávno mě pobavila jedna česká „celebrita“, když se dlouze rozpovídala o tom, jak s Ní v letadle letěl Tom Jones.

Po návratu ze Spojených států jsi ale dal překvapivě přednost právě se formující Skupině bratří Gondolánů před dalším působením s Karlem Gottem. Bylo to neodolatelné

Foto: archiv Antonína Gondolána

volání krve, nebo láska k romským melodiím, se kterými jsi vyrůstal?

Právě v Las Vegas jsem si uvědomil, že hrát či zpívat to, co tam nazpívaly už tisíce zpěváků a naprosto kvalitně, je nesmysl. Dneska už se v Česku, na Slovensku a vůbec dál na východ těžko narodí nový Stevie Wonder nebo Whitney Houston. Mimochodem, náš repertoár pro Karla nebyl v Las Vegas z tohoto pohledu nejšťastnější. Pamatuji si, že tam s námi hostoval Státní soubor písní a tanců. Jeden z jejich zpěváků zazpíval Macejku a vzbudil pozornost. Nám se to povedlo, až když jsem Karlovi poradil, aby zazpíval Duj duj. To však byl zároveň také impulz

rozloučit se s kapelou Ládi Štáidla a začít dělat něco jiného. Tak se zrodila skupina sourozenců Gondolánových. Začali jsme psát písničky, které se líbily a líbí do dnešních dnů, pokud je někdo vysílá nebo hraje. Písničky jako Matka umiera, Čekej a neplakej nebo Duj duj měly obrovský úspěch a na singlu se jich prodalo více než sto padesát tisíc kusů. Tuhle šanci mi tehdy poskytl Supraphon, kterému jsem před časem nabízel dvojalbum. Ale dneska už dává šanci jiným...

Jak vzpomínáš na éru skupiny sourozenců Gondolánových?

Naše koncerty bývaly vyprodané, a když k tomu připočtu, že jsme byli pohlední

lidé – zvláště sestra Věra –, tak bylo i na co se dívat. Bohužel v té době se nás, ale jenom dočasně, ujala jediná možná agentura Pragokonzert a potom už jsme si museli zařizovat vystoupení sami a nakonec mimo tuto zemi. Byla to velká škoda hned ze dvou důvodů: skupina sourozenců je už sama o sobě atrakce a neobvyklý artikl. Ale nebýt několika příznivců v rádiu a televizi, tak by o nás nikdo nevěděl. Když jsme pak dostali nabídku vystupovat v Sovětském svazu, ani na chvíli jsem neváhal. Měli jsme tam více než sto padesát vystoupení a všechna vyprodaná. Pro mě byl vždycky důležitý úspěch tam, kde barva pleti nehrála žádnou roli. Na moskevský

Vystupuji sám, zpívám na half-playback, ale ani tak se na mě posluchači nehněvají. Mají mě rádi. Jenom jim stejně jako mně nejde do hlavy, proč mé písničky nehrají v rádiích a televize na mě úplně zapomněla...

jakou si – sice také složitě – vytvořili ve Spojených státech třeba černoši nebo latinskoameričtí hudebníci, ale mýlil jsem se. Netušil jsem, že to bude tolik souviset s atmosférou v zemi, že se po invazi v roce 1968 všechno změnilo – a po roce 1989 znovu. Protože jsme nikdy neměli doma na různých ustláno, tak se stalo, že jsme se opravdu na zájezdech oženili, provdali a teď už jsme starší. Ale neplatí, že nečinní. Jsme děti romských rodičů, po kterých jsme zdělili poctivost a hudební talent. I o tom bude kapitola v knize, kterou chystám.

Byl jsi vlastně vždycky svým způsobem rozkročený mezi jazzem a hlavním proudem populární hudby. Čemu jsi dával přednost?

Jsem jazzová duše, ale mám rád i takzvanou spotřební muziku. Skutečně rád ji poslouchám. Čtyři roky jsem studoval na Pražské konzervatoři u prof. Hertla a později u prof. Pošty, nevádí mi proto poslouchat vážnou hudbu, stejně jako televizní přenosy udílení cen Grammy nebo americké talentové soutěže. Umím si vybrat kvalitní hudbu bez rozdílů

žánru. Vždycky jsem dával přednost dobré hudbě a přitom tvořené pro zábavu. Stejně postupovali lidé jako Quincy Jones, George Benson a další, které obdivuji. Do určité míry by se podobná hudba dala realizovat i u nás. Mně se to podařilo díky mému synovi, který je skvělý aranžér, a také díky spolupracovníkovi Karla Svobody, hudebnímu režisérovi Jiřímu Procházce, v případě mé zatím poslední desky Among Us. Nicméně až po desítkách let nečekaných i nechtěných přestávek. Ale jinak mezi dobrým jazzem a dobrým popem žádné hranice být nemusí...

Jak vypadá tvoje hudební současnost?

Pracuji pořád. Předloni jsem poslal Honzu Bendiga do soutěže Eurovision Song Contest, ale už i tam je diktát reklamy. Supraphonu a jiným vydavatelům jsem nabízel zpracování mého díla symfonickým orchestrem. Dirigent Jiří Kučera nebo Štěpánka Balcarová o to měli zájem, ale z producentů zatím nikdo. Podobně jsem bojoval za realizaci mé jazzové rekapitulace, jedné z nich dokonce ve specifickém duchu Djanga Reinhardta s asi nejlepším českým jazzovým kytaristou Liborem Šmoldasem a pianistou Tomášem Jochmannem. Nikdo nikdy na žádné cédéčko můj jazz nenahrál. Představ si, že mám pouze tři cédéčka! Žiji v Praze, z rodiny Gondolánových jako jediný. Občas se ale scházíme, když je k tomu správná příležitost. Vystupuji sám, zpívám na half-playback, ale ani tak se na mě posluchači nehněvají. Mají mě rádi. Jenom jim stejně jako mně nejde do hlavy, proč mé písničky nehrají v rádiích a televize na mě úplně zapomněla... Někdy mě napadá, jestli by nebylo řešením mít samostatný romský televizní kanál, kde by vystupovali romské skupiny a zpěváci, ale hlavně vzdělaní Romové, kterých je podle mě už hodně a dobrých. Jenom se o nich bohužel moc neví... S Karlem Vlachem, Václavem Hybšem, Josefem Vobrubou, Václavem Zahradníkem a různými bratislavskými orchestry jsem nazpíval na dvě stovky skladeb. Až na pár českých výjimek jsem z nich v rádiu neslyšel ani jednu! ☒

koncert v Lužnicích přišlo dvacet tisíc posluchačů! Všude, kde jsme koncertovali, jsme se mohli hned ženit. Všude byly krásné ženy! V Austrálii jsme jako skupina dostali kontrakt na několik let. Byli jsme tam s bratrem Františkem a s Věrou, která se tam stala skutečnou hvězdou. Žije sice v zahraničí, ale pořád zpívá a už mnoho let hostuje v programu Ondřeje Havelky, měli jsme i pár společných koncertů... Ale to jsem odbočil. Sametová revoluce byla moment, kdy jsem chtěl z Austrálie domů. Uvěřil jsem totiž, že už nebudu muset cestovat po světě, abych se užíval. K mému zklamání ale všechno bylo a je jinak. Vypadalo to všechno velmi dobře, viděl jsem šanci,